

Rodica Gürtler

Cum
am devenit O
Flower Power
fugară

Editor: Loredana Tîrzioru
Ilustrații (coperta & interior): Elisabeth Ochsenfeld
Corectură: Ioana Palicica, Nicoleta Popescu
Tehnoredactare: Alina Guțuleac

© 2023 | Rodica Gürtler

© 2023 | Editura Brumar, pentru prezenta ediție. Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate. Reproducerea integrală sau parțială, pe orice suport, fără acordul scris al autorului sau al editurii, este interzisă.

ISBN 978-606-726-240-7

Editura BrumaR
300013 Timișoara
Calea Bogdăneștilor nr. 19
tel.: 00750 441 489
e-mail: office@brumar.ro
www.brumar.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Gürtler, Rodica
Cum am devenit o Flower Power fugară / Rodica Gürtler. -
Timișoara : Editura Brumar, 2023

ISBN 978-606-726-240-7

821.135.1

Rodica Gürtler

Cum
am devenit 
Flower Power
Tugara

B R U M A R
Timioara, 2023

*Dedic această carte familiei mele,
mulțumindu-le prietenelor Lavinia Sârbu și
Lili Ochsenfeld pentru încurajare și susținere.*

Un cuvânt înainte

Într-o după-amiază un pic prea caldă pentru ziua din calendar sună telefonul, la capătul celălalt e Lavinia, prietenă bună, pe care o văd rar, dar, de fiecare dată, reînnodăm firele ce ne-au adus acum ani buni împreună.

Îți trimit un manuscris al Rodicăi, zice ea, tovarășa mea de tinerețe din orașul înflorit de pe malurile Begăi, o poveste despre copilărie, adolescență, Phoenix, iubiri, plecări și regăsiri, vei vedea tu singură, se citește ușor, vrei să scrii câteva vorbe despre ea?

Am primit textul „Cum am devenit o Flower Power fugară”, avea dreptate Lavinia, se citește ușor, mai precis curge fără efort, într-o scriitură curată, limpede, simplă, necăutată, fără înflorituri stilistice sau redundanță de adjective ornamentale, povestind de viață așa cum a fost ea, întinsă între două epoci, din anii precedenți „Epocii de aur ceaușiste”, traversând perioada ei cea mai neagră din anii '70-'80 și timpurile postdecembrie '89 până azi.

Cartea este structurată în cinci capitole, Anii mici, Anii cuminți în bucătăria mamei, Anii pârguiei, Anii mari, Flora și One Way Ticket, cu un apendice cu rețetele culinare ale mamei, recompuse din povestiri.

Primele două sunt dedicate copilăriei și preadolescenței, având ca punct de sprijin al universului casa din Bulevardul Nikos Beloianis numărul 6 și pe chiriașii ei, mai multe familii ce împărțeau spații „la comun” ca baia, cămara, antreul și bucătăria, mama autoarei, o ungueroaică destoinică și pricepută în toate, tatăl, un moldovean bonom și boem, Omama și Otata, buncii materni ce locuiau într-un loc miraculos numit D'Intre vii, vecinii, neamurile, tovarășii de joacă din curtea largă, fetele'n casă, sărbătorile cu bucuriile și bucatele lor și „cel puțin cinci feluri de prăjituri”, pomul de iarnă împodobit cu saloane, „bomboane lunguiețe din zahăr, învelite în hârtie albă franjurată, apoi în staniol cu franjurii la vedere”.

Am întrebat-o pe Rodica Gürtler dacă, de-a lungul timpului, a ținut vreun jurnal sau și-a făcut notițe despre lucruri mărunte,

cotidiene, cu intenția de a le transforma mai târziu în povești și carte, lucruri care, altminteri, lunecă în afara memoriei, mi-a spus că nu, totul e reprodus din amintiri.

Sunt remarcabile memoria afectivă și emoția ce însoțesc minuția aproape fotografică a detaliilor, de la toaleta de Revelion a mamei, „o rochie dreaptă, fără mâneci, din mătase groasă și un bolero din același material de culoarea naturală a mătăsii, pantofi cu toc înalt și poșetă asortată din piele întoarsă ruginiu închis, perle la gât și în urechi, verighetă și un inel cu aquamarine pe inelar” până la imprimeul mușamalei de pe masa din bucătărie sau mobila unui colț de încăpere.

În aceste prime două capitole timpul și spațiul se dilată, populate de zeci de oameni, întâmplări și intersecții, în secvențe cinematografice, cu sunet, lumină și culoare, că tocmai ce apăruseră și în România televizoarele color.

Cartea de față, deși pare și este o carte despre covrigei cu sare, generația Flower Power timișoreană, terasa Flora, fete, culori, muzică și băieți, se poate foarte bine citi și în cheie politică.

În fundalul țesăturii destinelor personajelor se profilează cozile interminabile și truda zilnică, istovitoare pentru procurarea celor necesare pentru hrană, unt, lapte, mai rar carne, din care „mâncam doar o dată pe săptămână”, transmisiunile Radioului Europa Liberă, ascultate mai cu fereală sau mai pe față, ochiul hain și mereu treaz al Securității, omniprezent în orașul de frontieră în care oamenii visau, ca mai peste tot în România, să fugă „dincolo” și să fie liberi.

Celelalte trei capitole ar putea sta toate sub semnul „pânguirii” emoționale, trupești, sufletești, cu primele iubiri, cu primele dezamăgiri, cu anii de liceu, cu prietenele Lavinia, Lili, Carmen, Simona, cu locurile în care se adunau, Flora de pe malul apei, care era „buricul” în jurul căruia gravitau toți și toate, cu generația Flower Power timișoreană trăită pe muzica formațiilor Sfinții apoi Phoenix, Post Scriptum, Classic, cu pelerinajele anuale la Festivalul de Jazz de la Sibiu, cu întâlniri și întovărășiri cu oameni deveniți figuri iconice în spațiul muzical al anilor '70 ca Mircea Baniciu, Kamo (Bela Kamocsa, primul soț al autoarei), Eugen (Pötyi) Gondí, Liviu Butoi, Paul Weiner, Puba Hromatka, Bebe Jivănescu și mulți alții, pe care cititorii acestor rânduri îi vor descoperi lecturând cartea.

Ultimul capitol e Fuga în Occident, prin Ungaria, cu destinație finală Germania, fugă plină de emoții și peripeții, în care oameni cunoscuți și necunoscuți au ajutat, în ciuda pericolelor și riscurilor la care se expuneau, validându-și astfel calitatea de oameni.

Un subcapitol aparte e povestea fugii din țară a lui Johann, actualul soț al autoarei, spusă de el însuși, fugă pe drumuri de ape, la un pas de moarte sau, mai rău, de puterile sinistrei Securități a lui Ceaușescu.

Mereu am zis că doar cei ce au trecut prin așa ceva pot înțelege pe deplin ce noian de emoții și trăiri declanșează o astfel de decizie, „cu bilet doar dus”, nu și întors, cum bine zice autoarea.

Rodica Gürtler nu are ca profesie scrisul, dar această carte o îndreptățește să-și facă din scris meserie. Scriitura plastică, vie, aproape cinematografică, emoția transmisă cu ușurință cititorului, franchețea, buna măsură și stilul direct, despovărat de artificii și dantelării, savoaarea relatării, croquis-urile personajelor, desenul scenografic al interioarelor și exterioarelor, caselor și locurilor, toate sunt argumente ce pledează pentru acest demers autobiografic.

Da, Lavinia, e o carte ușor de citit, aș adăuga eu o carte care ți-ai dori să se termine cât mai târziu, să mai afli o întâmplare, să mai fi martor la o emoție.

Apendice (din rețetele mamei, din povești)

Cremă de piureu de castane

500 g piure de castane moale

100 g zahăr pudră

200 g unt moale (82%)

o priză sare

1/2 ștamplu de rom sau zahăr vanilat

Se amestecă cu mixerul untul cu zahărul, cu zahărul vanilat (rom) la mare viteză să se omogenizeze, apoi se adaugă piureul de castane aflat la temperatura camerei și se amestecă la viteză mică.

Monica Nistorescu

12 Iunie 2023

Kato Verga, Grecia

Cuprins

Capitolul I. Anii mici	11
B-dul Nikos Beloianis nr. 6, ap. 5	11
Anuș	13
Crizantema și rochia liliachie	13
Tante Adelle Kommer	15
B-dul Victoriei nr. 6	19
Din poveștile mamei:	
Ata mașche, ata pușche, ata forhangli	22
Pivnița și podul	24
Domn, Domn să-nălțăm	27
Sărbătorile de iarnă	30
Bachelită	35
Linguri de lemn, oale, cratițe și tigăi	38
Secuiencele	43
Risipirea	46
Capitolul II. Anii cuminți în bucătăria mamei	49
Fifita	49
Primăvara timpurie	53
Hepatita	54
Virgil, cel cu castanele	56
Despre langoși, găluște și bukte	58
Unchiul Mircea	61
Duminică – obligatoriu 3 feluri, inclusiv desert	65
După Crăciun	66
Familia Basch	67
6 iulie	72
Matild și Rigo Iancsi	75
Lavandă proaspătă	77
Salonul de pe strada Mercy	78
Capitolul III. Anii pârguielii	81
Kati	81
Tabăra	84
Sticle și borcane	88
Cărăbușii	92

Domnul Keller	95
Fructiferii	97
Unde stai?	99
Doamna Agi sau Agi néni	105
1 Mai muncitoresc	107
Rutina	112
Domnul Galambos	116
Budapesta	118
Cozonaci pufoși	124
Capitolul IV. Anii mari	129
Flora timpurie	129
Flora târzie	136
Generația „Flower Power“	139
Lavinia	139
Carmen	141
Lili	143
Simona	145
Prietenele, soțiile	146
Őcsi (Kamo)	149
Capitolul V. One way ticket	159
Plecarea	159
Johann	172
Timișoara mică în lumea mare	181
Apendice. Rețetele mamei, din povestiri	187
Prăjitură cu gem și bezea	187
Aluat „ars”	188
Cremă de piure de castane	188
Bukte – Rețeta tradițională	189
Prăjitură cu vișine și spumă	190
Prăjitură Kati (Kati Tészta)	192
Prăjitură spumoasă cu cireșe:	194
Clătite pufoase, glisate	194
Salată de fructe à la mama	195
Körözöt – Cremă din brânză de vaci	195
Supă secuiască de fasole uscată	195

c o m e n z i
B R U M A R
T I M I Ş O A R A
Calea Bogdăneştilor 19
tel.: +40 744 787 959
office@brumar.ro
www.brumar.ro